

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Zmenený a doplnený návrh rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov Európskej únie“

COM(2011) 739 final – 2011/0183 (CNS)

a „Zmenený a doplnený návrh nariadenia Rady, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia týkajúce sa systému vlastných zdrojov Európskej únie“

COM(2011) 740 final – 2011/0184 (APP)

(2012/C 181/09)

Spravodajca: **Gérard DANTIN**

Rada sa 19. októbra 2011 rozhodla podľa článku 311 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov Európskej únie“

COM(2011) 510 final – 2011/0183 (CNS)

a

„Návrh nariadenia Rady, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia týkajúce sa systému vlastných zdrojov Európskej únie“

COM(2011) 511 final.

Komisia prijala 9. novembra 2011 zmenené a doplnené návrhy a Rada sa 15. decembra 2011 rozhodla podľa článku 311 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Zmenený a doplnený návrh rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov Európskej únie“

COM(2011) 739 final – 2011/0183 (CNS)

a

„Zmenený a doplnený návrh nariadenia Rady, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia týkajúce sa systému vlastných zdrojov Európskej únie“

COM(2011) 740 final – 2011/0184 (APP).

ktoré nahradili spomínané pôvodné návrhy.

Odborná sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť, poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci, prijala svoje stanovisko k zmeneným a doplneným návrhom 7. marca 2012.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 479. plenárnom zasadnutí 28. a 29. marca 2012 (schôdza z 29. marca 2012) prijal 165 hlasmi za, pričom 21 členov hlasovalo proti a 11 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 Systém, podľa ktorého sa 75 % zdrojov Únie čerpá priamo z rozpočtov jednotlivých štátov nie je v súlade s ustanoveniami a s duchom Rímskych zmlúv ⁽¹⁾.

1.2 Súčasná situácia, keď sa vychádza najmä z „príspevkov HND“, vyostřila diskusie o rozpočte, ktoré vyústili do koncepcie

primeranej návratnosti a myšlienky kompenzačných mechanizmov bez ohľadu na výhody, ktoré Únia prináša, najmä z hľadiska mieru, slobody, prosperity, rastu a bezpečnosti.

1.3 V tomto kontexte výbor oceňuje legislatívne návrhy Rady, ktoré predložila Komisia. Domnieva sa totiž, že idú správnym smerom, najmä preto, lebo sa v nich príspevkov HND znižuje o polovicu a ako kompenzácia sa zavádzajú dva nové vlastné zdroje, z ktorých jeden je založený na DPH a druhý na dani z finančných transakcií. Toto proporčné

⁽¹⁾ Článok 201.

zvýšenie skutočných vlastných zdrojov priblíži fungovanie EÚ v rozpočtových otázkach ducha a ustanoveniam Rímskych zmlúv a zároveň pomôže posilniť finančnú nezávislosť EÚ a podporí obrovské rozpočtové úsilie, ktoré vyvíjajú členské štáty.

1.4 Takisto oceňuje, že v nadväznosti na vytvorenie nových vlastných zdrojov sa v predloženej dokumente navrhuje zaviesť nový paušálny systém, ktorý má nahradiť súčasné korekčné mechanizmy, hoci sa nazdáva, že zvolené kroky nie sú postačujúce.

1.5 Napriek tomu, že celkovo súhlasí s obsahom predložených návrhov, chcel by vysloviť niekoľko pripomienok.

1.5.1 Výbor vo viacerých svojich stanoviskách upozornil na to, že DPH v rámci EÚ umožňuje veľké daňové úniky. Nazdáva sa teda, že je potrebné, aby boli súbežne s týmto novým zdrojom zavedené aj opatrenia s cieľom obmedziť, ak nie úplne odstrániť, podvody. Bude preto pozorne sledovať legislatívne návrhy, ktoré by mali byť vypracované v nadväznosti na úvahy iniciované v Zelenej knihe o budúcnosti DPH.

1.5.2 V oznámení nazvanom „Preskúmanie rozpočtu EÚ“ Komisia uviedla niekoľko dômyselných spôsobov financovania, ktoré by podľa nej mohli oprávnené predstavovať nové vlastné zdroje. S výnimkou dane z DPH a dane z finančných transakcií tieto návrhy neboli prijaté, pričom sú známe ich výhody a nevýhody, a nie politické dôvody tohto rozhodnutia. Výbor zastáva názor, že mal byť požiadaný o stanovisko skôr, ako Komisia prijala príslušné rozhodnutia.

1.5.3 Ako EHSV uviedol v stanovisku o preskúmaní rozpočtu EÚ, domnieva sa, že zvyšovanie európskeho rozpočtu je samo osebe nielen želateľné, ale aj potrebné vzhľadom na nové problémy, ktoré si vyžadujú spoločné riešenie. EHSV ľutuje, že reflexia rozvíjaná v predloženej texte sa zameriava len na štruktúru a interný kvalitatívny obsah rozpočtu, pričom sa neopiera o nové vlastné zdroje, aby sa venovala hlavnej otázke, jeho objemu.

Výbor nechce podceňovať aspekty, ktorými sa zaoberajú predložené dokumenty, ale domnieva sa, že rozpočet, to nie sú len čísla alebo rozhodnutia o jeho vnútornom usporiadaní. Je to predovšetkým nástroj v službách politického projektu, ambícií Únie. Z toho dôvodu musia byť politické rozhodnutia EÚ a prostriedky, ktoré používa na ich realizáciu, koherentné a primerané. Ľutuje, že Komisia nevyužila túto príležitosť na to, aby z finančného hľadiska uľahčila najmä plnenie povinností, ktoré vyplývajú z Lisabonskej zmluvy, zo stratégie Európa 2020 alebo z nevyhnutnosti rozbehnúť opatrenia na podporu rastu.

2. Úvod, súčasná situácia

2.1 Predložený návrh rozhodnutia je jedným zo šiestich legislatívnych návrhov, ktoré sprevádzajú oznámenie „Rozpočet stratégie Európa 2020“ (COM(2011) 500 final) ⁽²⁾. Každý z týchto návrhov by mal byť predmetom osobitného stanoviska ⁽³⁾.

2.2 Otázka vlastných zdrojov je dôležitá zo štrukturálneho i politického hľadiska. Pôvod zdrojov má totiž rozhodujúci vplyv na vzťahy medzi občanmi, členskými štátmi a inštitúciami Spoločenstva a zároveň ovplyvňuje otázku finančnej nezávislosti Únie. Diskusia o vlastných zdrojoch EÚ je spätá so všeobecnou diskusiou o budúcnosti integrácie, v ktorej sú zastúpené dve vízie, federalizmus a spolupráca vlád.

2.2.1 Na základe týchto úvah výbor už v roku 2008 vyslovil názor, že pri vytváraní rozpočtovej politiky sa nemožno vyhnúť zásadnému rozhodnutiu medzi federalizmom ⁽⁴⁾ a spoluprácou vlád. Okrem toho je samozrejmé, že pokrok v európskej integrácii sa meria aj tým, ako sa financuje rozpočet EÚ ⁽⁵⁾.

2.3 Rímska zmluva z 25. marca 1957 síce ustanovila prechodné obdobie počítajúce s príspevkami jednotlivých štátov, ale v jej článku 201 sa uvádza, že „rozpočet je plne financovaný z vlastných zdrojov bez toho, aby boli dotknuté iné príjmy“.

⁽²⁾ Návrh nariadenia Rady, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020, COM(2011) 398 final; Návrh medziinštitucionálnej dohody medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o spolupráci v oblasti rozpočtu a riadnom finančnom hospodárení, COM(2011) 403 final; Zmenený a doplnený návrh rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov Európskej únie, COM(2011) 739 final; Zmenený a doplnený návrh nariadenia Rady, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia týkajúce sa systému vlastných zdrojov Európskej únie, COM(2011) 740 final; Zmenený a doplnený návrh nariadenia Rady o metódach a postupe sprístupňovania tradičných vlastných zdrojov a vlastného zdroja založeného na HND a o opatreniach na zabezpečenie požiadaviek na pokladničnú hotovosť (prepracované znenie), COM(2011) 742 final; Návrh smernice Rady o spoločnom systéme dane z finančných transakcií, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2008/7/ES, COM(2011) 594 final.

⁽³⁾ Pozri v tejto súvislosti najmä stanovisko EHSV o spoločnom systéme dane z finančných transakcií (Pozri stranu 55 tohto úradného vestníka), a stanovisko EHSV o rozpočte 2014 – 2020 (zatiaľ neuvyverejnené v úradnom vestníku).

⁽⁴⁾ Federalizmus tu možno chápať takto: zásada nadradenosti (právomoci štátov sú rozdelené medzi federálnu vládu a federatívne štáty), zásada nezávislosti (každý stupeň riadenia je nezávislý alebo „suverénny“ vo svojej oblasti kompetencií) a zásada participácie (federatívne celky majú svoje zastúpenie a podieľajú sa na federálnych rozhodnutiach na úrovni federatívneho štátu). Spôsoby uplatňovania týchto zásad môžu byť rôzne, avšak federálny systém neznamená nevyhnutne v praxi menší alebo väčší stupeň centralizmu či demokracie.

Zdroj: <http://fr.wikipedia.org/wiki/F%C3%A9d%C3%A9ralisme>.

⁽⁵⁾ Stanovisko EHSV na tému „Reforma rozpočtu EÚ a spôsoby jeho financovania v budúcnosti“, Ú. v. EÚ C 204, 9.8.2008, s. 113.

2.4 V súčasnosti sa zdroje Únie skladajú z tzv. tradičných vlastných zdrojov, ktoré predstavujú clá, poľnohospodárske poplatky, odvody z produkcie cukru, a tzv. nové vlastné zdroje, ktoré predstavuje podiel z harmonizovaného základu dane z pridanej hodnoty (DPH) a podiel z hrubého národného dôchodku (HND). Tieto zdroje založené na DPH a HND sú vlastne „ozajstnými falošnými vlastnými zdrojmi“, pretože ich odvádzajú členské štáty zo svojich príjmov. Za vlastné zdroje sa považujú len preto, lebo sú určené na európsky rozpočet, ktorého výška na rok 2011 dosahuje 126,5 mld. EUR, čo je 1,13 % HDP EÚ-27.

2.4.1 Správa o fungovaní systému vlastných zdrojov⁽⁶⁾, ktorú vypracovali oddelenia Komisie, poukazuje na skutočnosť, že súčasný systém financovania dosahuje pri väčšine hodnotiacich kritérií nedostatočné výsledky. Tento systém je navyše neprehľadný a komplikovaný, vyzná sa v ňom len zopár odborníkov a občania doň môžu preniknúť len v obmedzenej miere, čím sa znemožňuje jeho demokratická kontrola.

Okrem toho spôsob, akým je financovaný rozpočet EÚ vedie mnohé členské štáty k tomu, aby svoj príspevok Únii vnímali len ako výdavky, čo nevyhnutne vyvoláva napätie pri každej diskusii o rozpočte.

2.4.2 V dôsledku tejto situácie Komisia navrhla Rade zmeniť systém zdrojov Európskej únie. Tento návrh zohľadňuje nový právny rámec, ktorý ustanovila Lisabonská zmluva a obsahovo nadväzuje na predchádzajúce oznámenie Komisie nazvané „Preskúmanie rozpočtu EÚ“⁽⁷⁾.

2.5 Preto bude tento dokument vypracovaný v súlade so stanoviskom, ktoré výbor prijal na svojom plenárnom zasadnutí v júni 2011 v súvislosti s týmto oznámením⁽⁸⁾.

3. Nový právny rámec

3.1 Lisabonská zmluva vytvára nový právny rámec. Prináša veľké zmeny nielen pokiaľ ide o rozpočtový postup Únie, ale aj v súvislosti so spôsobom financovania jej rozpočtu.

V článku 311 sa stanovuje, že „možno zaviesť nové kategórie vlastných zdrojov alebo zrušiť existujúce kategórie“. Okrem toho sa tu uvádza, že Rada „ustanoví prostredníctvom nariadení vykonávacie opatrenia pre systém vlastných zdrojov“. Tým sa otvára cesta zníženiu súčasného počtu vlastných zdrojov a vytvoreniu nových zdrojov, ktorých vykonávacie opatrenia sú stanovené prostredníctvom nariadenia.

4. Obsah návrhu rozhodnutia Rady

4.1 Predložený návrh rozhodnutia o vlastných zdrojoch obsahuje tri hlavné prvky: zjednodušenie príspevkov členských

štátov, zavedenie nových vlastných zdrojov a reformu korekčných mechanizmov. Tieto tri návrhy treba považovať za jeden celok, ktorý je predmetom jediného rozhodnutia.

4.1.1 Zjednodušenie príspevku členských štátov

Komisia navrhuje **zrušiť súčasný vlastný zdroj založený na DPH**, pretože je zložitý a v porovnaní s vlastným zdrojom založeným na HND prináša len slabú pridanú hodnotu. Navrhuje sa, aby bol od 31. decembra 2013 tento zdroj zrušený.

4.1.2 Zavedenie nových vlastných zdrojov

V oznámení „Preskúmanie rozpočtu EÚ“ Komisia uviedla šesť potenciálnych vlastných zdrojov. V predložených textoch z nich ponechala len dva. Navrhuje zaviesť najneskôr od 1. januára 2014 daň z finančných transakcií a takisto najneskôr od 1. januára 2014 nový zdroj založený na DPH. Z týchto nových vlastných zdrojov by sa financovalo 51,4 % výdavkov EÚ, tradičné vlastné zdroje by predstavovali takmer 20 % celkových zdrojov a vlastný zdroj založený na HND približne 30 %, keďže by sa jeho podiel znížil zo 74,2 % na 29,7 %⁽⁹⁾.

4.1.3 Reforma korekčných mechanizmov

4.1.3.1 V súčasnosti sa uplatňujú dočasné korekčné mechanizmy. V roku 2013 sa ich uplatňovanie skončí. Korekcia v prospech Spojeného kráľovstva a úľava pri jej financovaní pre štyri členské štáty (Nemecko, Holandsko, Rakúsko a Švédsko), ako aj skrytá korekcia vo výške 25 % z vybratej sumy tradičných vlastných zdrojov, ktoré si členské štáty ponechávajú na pokrytie nákladov na výber, sa budú aj naďalej uplatňovať, a to až do nadobudnutia účinnosti rozhodnutia o systéme vlastných zdrojov.

4.1.3.2 Keďže objektívna situácia vo viacerých členských štátoch sa výrazne zmenila, okolnosti, o ktoré sa opierajú súčasné korekčné mechanizmy, sa od roku 1984 (dohoda z Fontainebleau) takisto výrazne zmenili (podiel SPP na rozpočte EÚ, ako aj financovanie založené na DPH sa značne znížili, Spojené kráľovstvo je momentálne jedným z najbohatších členských štátov Únie⁽¹⁰⁾) a **Komisia zastáva názor, že korekcia v prospech Spojeného kráľovstva by sa mala prehodnotiť**.

4.1.3.3 V predloženom návrhu rozhodnutia sa preto navrhuje **zaviesť dočasné korekcie** v prospech Holandska, Nemecka, Spojeného kráľovstva a Švédska. Od 1. januára 2014 bude zavedený **nový paušálny systém**, ktorý nahradí všetky pôvodné korekčné mechanizmy. Okrem toho Komisia navrhuje **znižiť výšku skrytej korekcie z 25 % na pôvodných 10 %**.

⁽⁶⁾ Pracovný dokument Komisie: *Rapport sur le fonctionnement du système des ressources propres* (Správa o fungovaní systému vlastných zdrojov – neexistuje v slovenskom znení), SEC(2011)876 final z 29.6.2011.

⁽⁷⁾ COM(2010) 700 final.

⁽⁸⁾ Pozri stanovisko EHSV: „Preskúmanie rozpočtu EÚ“, Ú. v. EÚ C 248, 25.8.2011, s. 75.

⁽⁹⁾ Pozri prílohu I.

⁽¹⁰⁾ Pozri prílohu II.

5. Všeobecné pripomienky

5.1 Systém, v ktorom približne 75 % zdrojov Únie nepochádza zo skutočných vlastných zdrojov, ale priamo z národných rozpočtov prostredníctvom zdroja založeného na HND, a 15 % pochádza zo zdroja, akým je podiel sadzby DPH, ktorú nemožno v žiadnom prípade (vzhľadom na to, akým spôsobom je stanovená) považovať za vlastný zdroj EÚ, nie je v súlade s ustanoveniami a duchom Rímskych zmlúv.

5.2 Výbor zdôrazňuje, že práve tieto „príspevky“ vyostrieli krátkozrakú diskusiu o čistých prispievateľoch, zabúdajúcu na výhody, ktoré Únia prináša, najmä z hľadiska mieru, slobody, prosperity, rastu a bezpečnosti.

5.2.1 EHSV sa domnieva, že koncept „primeranej návratnosti“ spätý s „príspevkami“ HND je dnes ešte menej vhodný, ako bol na začiatku európskej integrácie. Takýto koncept, ktorý marením diskusií príliš často narušal fungovanie Európskej únie, je vo veľkej miere pôvodcom nedostatkov, oneskorení a neúspechov. Je v rozpore s duchom únie štátov a národov a akýmkoľvek racionálnym hospodárskym uvažovaním. V hospodárskej, menovej a politickej únii musia byť totiž zisky a pridaná hodnota vo svojej podstate prínosom pre všetkých. Pokrok, ktorý Európska únia dosiahla, je založený na multiplikačnom účinku spoločného vkladu, čo je pravým opakom konceptu „primeranej návratnosti“⁽¹¹⁾.

5.3 Súčasný systém vlastných zdrojov, ktorý závisí od príspevkov členských štátov, je neprehľadný a komplikovaný, čo obmedzuje demokratickú kontrolu a nepomáha zviditeľniť úsilie na podporu európskej integrácie. Okrem toho takýto systém, keďže prispieva k tomu, aby bol príspevok do rozpočtu Únie vnímaný ako ďalšia záťaž pre národné rozpočty, neposkytuje Únii dostatok prostriedkov na všetky jej politiky.

5.3.1 Súčasný systém, ktorého súčasťou sú aj rôzne korekčné mechanizmy a zľavy, či už sú v prospech jedného členského štátu, ako napríklad britská korekcia, alebo osobitné zľavy, ako sú zľavy na financovanie iných zliav, je navyše príliš zložitý, chýba mu transparentnosť a je pre európskych občanov úplne nezrozumiteľný; Tento systém nijako nepomáha uspokojiť požiadavku priameho vzťahu medzi Úniou a jej občanmi.

5.4 Vzhľadom na uvedené všeobecné pripomienky **výbor oceňuje legislatívne návrhy Rady, ktoré predložila Komisia**. Domnieva sa totiž, že idú správnym smerom, keďže zjednodušujú štruktúru rozpočtu a znižujú súčasné príspevky jednotlivých štátov Európskej únie z 85,3 % (111,8 mld. EUR) na 29,7 % (48,3 mld. EUR), pričom príspevky založené na HND sa znižujú zo 74,2 % (97,3 mld. EUR) na 29,7 % (48,3 mld. EUR), čím sa približujú ustanoveniam a duchu Rímskych zmlúv. Toto proporčné zvýšenie skutočných vlastných zdrojov pomôže

posilniť finančnú nezávislosť EÚ a zároveň podporí obrovské rozpočtové úsilie, ktoré vyvíjajú členské štáty.

6. Konkrétne pripomienky

6.1 V oznámení nazvanom „Preskúvanie rozpočtu EÚ“ Komisia uviedla niekoľko spôsobov financovania, ktoré by podľa nej mohli predstavovať nové vlastné zdroje: zdaňovanie finančného sektora EÚ, aukcie kvót v rámci obchodovania s emisiami skleníkových plynov, poplatky EÚ spojené so vzdušnou dopravou, DPH EÚ, energetická daň EÚ, daň EÚ z príjmu právnických osôb.

6.1.1 Každý z týchto potenciálnych spôsobov financovania Komisia podrobila analýze⁽¹²⁾, ktorá vyzdvihla výhody a nevýhody každého z nich, pričom však nikdy neboli zverejnené politické dôvody, pre ktoré boli niektoré z týchto možností vylúčené a ktoré viedli k rozhodnutiu prikloniť sa k novej dani z DPH a dani z finančných transakcií.

6.1.2 Výbor zastáva názor, že dôvody, ktoré viedli k zamietnutiu niektorých možností musia byť zverejnené a že **mal byť požiadaný o stanovisko skôr, ako Komisia prijala príslušné rozhodnutia**.

6.2 Navrhované zmeny

6.2.1 Odstrániť súčasný zdroj založený na DPH Zjednodušiť príspevky členských štátov

Tento „ozajstný falošný vlastný zdroj“ pozostávajúci z príspevkov, ktoré odvádzajú členské štáty zo svojich vlastných príjmov, sa v súčasnosti zdá byť zastaraný. Zodpovedá len matematickému základu, ktorý slúži na výpočet národných príspevkov. Navyše je zložitý, a na to, aby sa dosiahol harmonizovaný základ, treba splniť množstvo administratívnych formalít, zatiaľ čo pridaná hodnota, ktorú prináša, je len veľmi malá. **Výbor súhlasí s týmto zjednodušením**.

6.2.2 Vytvorenie nového zdroja založeného na DPH

Tento zdroj by bol jedným z aspektov výrazne zrevidovaného systému DPH v EÚ. Do roku 2020 by predstavoval 18,1 % nových vlastných zdrojov (pozri prílohu I).

Čiastočne by spadal do rámca Zelenej knihy o budúcnosti DPH⁽¹³⁾. Výbor podporil iniciatívy uvedené v tomto dokumente, ktoré Komisia plánuje zrealizovať.

⁽¹²⁾ SEC(2011) 876 final – pracovný dokument útvarov Komisie *Financer le budget de l'UE: Rapport sur le fonctionnement du système des ressources propres* (Financovať rozpočet EÚ: správa o fungovaní systému vlastných zdrojov – neexistuje v slovenskom znení), pripojený k Návrhu rozhodnutia Rady o systéme vlastných zdrojov Európskej únie.

⁽¹³⁾ Pozri stanovisko EHSV v súvislosti so Zelenou knihou o budúcnosti DPH, Ú. v. EÚ C 318, 29.10.2011, s. 87.

⁽¹¹⁾ Pozri poznámku pod čiarou 5.

Tento podiel z DPH uplatňovanej pri dodaní tovaru a služieb, nadobudnutí tovaru v rámci Spoločenstva a dovozu tovaru, a to pri uplatňovaní štandardnej sadzby DPH v každom členskom štáte podľa smernice Rady 2006/112/ES⁽¹⁴⁾, by nemala presiahnuť dva percentuálne body štandardnej sadzby a nariadenie o vykonávacích opatreniach stanovuje v skutočnosti jeden percentuálny bod.

Výbor súhlasí s vytvorením tohto nového zdroja založeného na DPH ako náhrady za súčasný zdroj, ktorý analýza zhodnotila ako zastaraný. Domnieva sa totiž, že rozpočet EÚ – a zdroje, z ktorých pozostáva – je nevyhnutné považovať za jeden z prostriedkov, ktoré slúžia spoločným cieľom.

Bolo by však jednoduchšie podrobne posúdiť obsah a formu tohto návrhu, keby boli v predložených textoch uvedené presné informácie o zmenách, ktoré boli vykonané v štruktúre DPH, a keby sa prostredníctvom štúdie stanovili rozdiely z hľadiska objemu financií, ktoré sa v dôsledku tejto zmeny budú týkať každého členského štátu.

Výbor opäť upozorňuje, ako to už viackrát zdôraznil vo svojich stanoviskách, že DPH v rámci EÚ umožňuje veľké daňové úniky. Nazdáva sa teda, že je potrebné, aby boli súbežne s týmto novým zdrojom zavedené aj opatrenia s cieľom obmedziť, ak nie úplne odstrániť, podvody. EHSV bude v tejto súvislosti pozorne sledovať legislatívne návrhy, ktoré by mali byť vypracované v nadväznosti na úvahy iniciované v Zelenej knihe o budúcnosti DPH.

6.2.3 Zaviesť daň z finančných transakcií

Výbor vo viacerých svojich stanoviskách⁽¹⁵⁾ podporil, za určitých podmienok, zavedenie dane z finančných transakcií (DFT). Predovšetkým uviedol,

- že vzhľadom na výhrady vyslovené v súvislosti s rizikom presunu výroby treba uprednostniť zavedenie DFT vo svetovom meradle; ak sa však ukáže, že je to neuskutočniteľné, **súhlasí s tým, aby bola takáto daň zavedená na úrovni EÚ**, s prihliadnutím na závery hodnotenia vplyvu, ktoré vypracovala Európska komisia,
- že okrem toho, že daň z finančných transakcií môže pomôcť zvýšiť stabilitu a efektívnosť finančných trhov tým, že obmedzí ich nestálosť, **je potrebná rovnako pre členské štáty, ako aj pre EÚ**, aby sa mohli vybrať finančné prostriedky, ktoré umožnia znížiť rozpočtové schodky.

⁽¹⁴⁾ Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2006, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Pozri stanovisko EHSV na tému „Správa de Larosičrovej skupiny“, Ú. v. EÚ C 318, 23.12.2009, s. 57; stanovisko EHSV na tému „Daň z finančných transakcií“, Ú. v. EÚ C 44, 11.2.2011, s. 81, Závery a odporúčania, bod 1.10; stanovisko na tému „Rozpočtová politika: rast a úprava rozpočtu“, Ú. v. EÚ C 248, 25.8.2011, s. 8, body 4.4.2, 1.5.3 a 1.5.4; a stanovisko EHSV na tému „Zdaňovanie finančného sektora“, Ú. v. EÚ C 248, 25.8.2011, s. 64.

Ako uvádza Komisia vo svojom návrhu rozhodnutia Rady, táto daň by skutočne mohla byť pre Úniu novým zdrojom príjmov. Umožnila by znížiť príspevky členských štátov, poskytnúť národným vládam väčší manévrovací priestor a prispela by k celkovému úsiliu o konsolidáciu rozpočtu. Okrem toho by táto iniciatíva EÚ mala predstavovať prvý krok smerom k uplatňovaniu DFT na globálnej úrovni, koncept, o ktorom sa v súčasnosti diskutuje v rámci G 20.

Výbor vzhľadom na uvedené skutočnosti a na svoje predchádzajúce stanoviská súhlasí s tým, aby bola zavedená daň z finančných transakcií ako vlastný zdroj pre rozpočet Európskej únie.

Do roku 2020 by táto daň predstavovala 33,3 % vlastných zdrojov Únie (pozri prílohu I), čo by zodpovedalo sume vo výške 54,2 mld. EUR v rozpočte EÚ, pričom by, podľa predbežných odhadov, umožnila získať každý rok, v závislosti od reakcie trhov, príjmy vo výške 57 mld. EUR⁽¹⁶⁾.

Daňové sadzby, stanovené ako percentuálny podiel z daňového základu, nebudú nižšie ako 0,1 %, v prípade iných finančných transakcií, než sú tie, ktoré sa týkajú derivátových dohôd, a 0,01 % v prípade finančných transakcií týkajúcich sa derivátových dohôd⁽¹⁷⁾.

6.2.4 Reforma korekčných mechanizmov

Výbor oceňuje, že predložený návrh rozhodnutia odporúča prehodnotiť korekciu v prospech Spojeného kráľovstva a zaviesť nový paušálny systém, ktorý od 1. januára 2014 nahradí všetky existujúce korekčné mechanizmy. To isté sa týka zníženia výšky skrytej korekcie z 25 % na 10 %. (pozri bod 4.1.3).

Tieto návrhy idú správnym smerom, ale nie sú postačujúce, pretože nepoukazujú na všetky dôsledky, ktoré takýto rozpočet založený prevažne na vlastných zdrojoch prináša.

Výbor sa domnieva, že v rozpočte, v ktorom vlastné zdroje predstavujú viac než 66 %, koncept „primeranej návratnosti“ nie je namieste, pretože je v rozpore s hodnotami solidarity a vzájomného prospechu európskej integrácie (pozri bod 5.2.1). EHSV podporuje návrh Európskej komisie, aby prevažoval systém založený na vlastných zdrojoch, je to preto, lebo očakáva že táto reforma prípadne napokon odstráni národné korekčné mechanizmy, ktoré nebudú v obnovenom európskom rozpočte odôvodnené, a zabezpečí vyššiu pridanú hodnotu pre všetky členské štáty⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁶⁾ Pozri COM(2011) 594 final, Smernica Rady o spoločnom systéme dane z finančných transakcií, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2008/7/ES.

⁽¹⁷⁾ Pozri poznámku pod čiarou 10.

⁽¹⁸⁾ Pozri stanovisko EHSV: „Preskúmanie rozpočtu EÚ“, Ú. v. EÚ C 248, 25.8.2011, s. 75, bod 4.4.

Pokiaľ však ide o podrobné posúdenie predložených návrhov, EHSV sa domnieva, že je ťažké presne ich zhodnotiť, pretože sa v nich neuvádzajú odôvodnenia výšky navrhovaných korekčných sadziieb ani porovnanie s existujúcimi hodnotami.

6.3 Komisia pripomína, ako to už uviedla aj v oznámení nazvanom „Preskúmanie rozpočtu EÚ“⁽¹⁹⁾, že pri zavádzaní nových vlastných zdrojov „nejde o veľkosť rozpočtu“. **Výbor nesúhlasí s týmto názorom.** Keď sa totiž robí „Preskúmanie rozpočtu EÚ“ a reorganizuje jeho štruktúra tým, že sa zavádzajú vlastné zdroje a reformujú korekčné mechanizmy, je namieste zamyslieť sa nad tým, ako takéto zmeny ovplyvnia objem rozpočtu, a usmerniť ich v závislosti od prijatých alebo plánovaných politických rozhodnutí.

6.3.1 Výbor sa preto domnieva, že rozpočet EÚ, to nie sú len čísla alebo rozhodnutia či vnútorné usporiadanie jednotlivých prvkov, z ktorých pozostáva. Je to predovšetkým nástroj v službách politického projektu, ambícií Únie. V tomto kontexte musia byť politické ambície EÚ a prostriedky, ktoré používa na ich realizáciu, koherentné a primerané. V súčasnosti však Európska únia nemá dostatočné rozpočtové prostriedky na to, aby mohla realizovať svoju politickú stratégiu, stratégiu Európa 2020, ani na to, aby si mohla plniť záväzky, ktoré vyplývajú z novej Lisabonskej zmluvy.

EHSV sa domnieva, že zvyšovanie európskeho rozpočtu je samo osebe nielen želané, ale aj potrebné vzhľadom na nové problémy, ktoré si vyžadujú spoločné riešenie⁽²⁰⁾.

V Bruseli 29. marca 2012

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON

⁽¹⁹⁾ COM(2010) 700 final.

⁽²⁰⁾ Pozri stanovisko EHSV: „Preskúmanie rozpočtu EÚ“, Ú. v. EÚ C 248, 25.8.2011, s. 75, body 1.1 a 4.1.

PRÍLOHA I

Odhadovaný vývoj štruktúry systému financovania EÚ (2012 – 2020)

	Návrh rozpočtu 2012		2020	
	mld. EUR	% podiel na vlastných zdrojoch	mld. EUR	% podiel na vlastných zdrojoch
Tradičné vlastné zdroje	19,3	14,7	30,7	18,9
Existujúce národné príspevky z toho:	111,8	85,3	48,3	29,7
vlastný zdroj založený na DPH	14,5	11,1	—	—
vlastný zdroj založený na HND	97,3	74,2	48,3	29,7
Nové vlastné zdroje z toho:	—	—	83,6	51,4
nový zdroj založený na DPH	—	—	29,4	18,1
daň EÚ z finančných transakcií	—	—	54,2	33,3
Vlastné zdroje spolu	131,1	100,0	162,7	100,0

Zdroj: Výpočet Komisie na základe COM(2011) 510, zaktualizovaný na základe COM(2011)738

PRÍLOHA II

Vývoj kľúčových parametrov (1984 – 2011)

	1984	2005	2011
Podiel SPP na rozpočte (% z celku)	69 %	50 %	44 %
Príspevky založené na DPH (% z celku)	57 %	16 %	11 %
Prosperita Spojeného kráľovstva (HND na obyvateľa v PPS)	93 % z EÚ-10	117 % z EÚ-25	111 % z EÚ-27

Zdroj: Európska komisia, GR pre rozpočet